

арсенал фінансового регулювання ціноутворення не тільки на продукцію аграрного сектору, а й на вироблені з неї продукти харчування. Бо власне такі заходи можуть забезпечити уникнення економічних казусів на ринку продовольства, коли доводиться імпортувати ті його види, які завжди з надлишком вироблялись в Україні.

Список використаних джерел

1. Артхашастра, или Наука политики. - М.: АН СССР, 1959. - 426 с.
2. Історія економічних учень: Підручник / За ред. В. Д. Базилевича. - К.: Знання, 2004. -1300 с.
3. Маркс К. Капітал. Т. I. Кн. 1: Процесі виробництва капітала. - М.: Изд. полит, лит.,1969.-907 с.
4. Маршалл А. Принципы экономической науки: В 3 т.: Пер. с англ. - М.: Прогресс, 1993. -312 с.
5. Сміт А. Добробут націй. Дослідження про природу та причини добробуту націй. - К.: Port-Royal, 2001.-593 с.

Annotation. In the article approaches of the known scientists are analysed to forming of prices on an agricultural produce and the author ground of pricing in the agrarian sector of economy is laid out.

Key words: agrarian sector, forming of prices, financially are methodological aspects.

УДК 336.71. [477]

В.І. Франчук, к.е.н., доцент, С.І. Мельник,

Львівський державний університет внутрішніх справ, м. Львів

ВПЛИВ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВ НА ЕКОНОМІЧНУ БЕЗПЕКУ ДЕРЖАВИ

У статті досліджено вплив економічної безпеки банківських установ на економічну безпеку держави.

Ключові слова: держава, банк, система економічної безпеки, заходи безпеки, забезпечення економічної безпеки банків.

Постановка проблеми. Ефективність забезпечення економічної безпеки України залежить від рівня єдності та збалансованості державної політики, в основі якої повинна бути узгоджена, скоординована та адекватна внутрішнім і зовнішнім загрозам система заходів. Складовою частиною цієї державної політики має бути комплексна

система забезпечення економічної безпеки комерційних банків. Констатуючи необхідність активізації економічної безпеки банків в Україні, як необхідної умови стабільної економіки, слід звернути увагу на теоретичні аспекти цього питання та безпосередній вплив економічної безпеки банківських установ на економічну безпеку держави.

Стан дослідження. Дослідженню проблеми економічної безпеки комерційного банку присвячено значну кількість наукових праць. В Україні і за кордоном цією проблемою займалися О. І. Барановський [1], О. М. Бандурка, В. В. Бурцев, О. Д. Василик, Л.В. Герасименко, К. С. Горячева, О.М. Джужа М. І. Зубок [2], М. М. Єрмошенко [3], Н. П. Капустін, Л. А. Ключко, О.Є. Користін, М.М. Мартиненко, В. І. Мунтіян, О. Ф. Новикова, Л.М. Перехрест, А.С. Соснин [4], Л.М. Стрельбицька [5], В.А. Шурпаков, С.М. Яременко [6] та інші.

Мета дослідження. Метою статті є дослідження впливу економічної безпеки комерційних банків на економічну безпеку держави.

Виклад основних положень. Економічну безпеку держави трактують як стан економіки та інститутів влади, за якого забезпечується гарантований захист національних інтересів, соціальної спрямованості політики, достатній оборонний потенціал навіть за несприятливих умов розвитку внутрішніх і зовнішніх процесів. Природно, що банк є складною, ієрархічною, динамічною, керованою системою, здатною до саморозвитку. За способом взаємодії із зовнішнім середовищем він є відкритою системою, яка функціонує в умовах невизначеності, тому економічна безпека банку визначається рівнем економічної безпеки всіх підсистем, які входять до його складу.

Таким чином, ступінь розвитку банківської системи та її основного елемента - комерційного банку, характер і ефективність грошово-кредитної та фінансової політики великою мірою визначають реальні можливості економічної безпеки держави у вирішенні питань стійкого і тривалого розвитку країни, підвищення конкурентоспроможності, характер участі країни у світових інтеграційних процесах. Банківська система є невід'ємною складовою механізму сучасної ринкової економіки. Основою її структурної побудови виступають комерційні банки, які володіють інструментарієм впливу на фінансову, інвестиційну, виробничу та інші сфери економіки.

Стабільність банківської системи є однією з найважливіших умов розвитку національної економіки. Разом із прозорістю і прогнозованістю вона дає змогу точніше визначити основні напрями діяльності банківської системи, підвищити її привабливість для інвесторів та інших суб'єктів господарювання. Стабільність банківської системи

визначається не тільки конкурентоспроможністю, а й рівнем ризиків та загроз, притаманних банківській діяльності. Тому на сьогодні досить актуальним питанням є визначення впливу економічної безпеки банківських установ на економічну безпеку держави. Оскільки від діяльності кожного окремого комерційного банку залежить стан економічної безпеки держави.

На нашу думку вплив комерційних банків на економічну безпеку держави реалізується в першу чергу через функцію розвитку, результатами якої є: переважна частка у ВВП, наповнення державного бюджету, формування конкурентоспроможної економіки держави, наповнення ринку банківськими послугами для потреб держави, юридичних і фізичних осіб, участь у соціальних програмах держави. Це дозволяє державі виконувати властиві їй функції, в тому числі і у сфері національної безпеки та реалізовувати національні економічні інтереси, серед яких є створення конкурентоспроможної, соціально орієнтованої ринкової економіки, в розвиток якої, як зазначено вище, значний вклад вносять комерційні банки. У свою чергу такі результати є можливими завдяки функції безпеки, яка протидіє різним загрозам, в тому числі загрозам, пов'язаних з недоліками корпоративного управління, корупцією, з недосконалістю чинного законодавства та державного управління тощо.

Очевидно, що ефективність функції економічної безпеки комерційних банків залежить не тільки від власних можливостей, а й від держави, особливо від якості державного управління, нормативно-правового забезпечення та наявності і ефективності механізмів взаємодії системи економічної безпеки комерційних банків та системи безпеки держави в процесі протидії загрозам. Наприклад, суттєвою допомогою для безпеки комерційних банків була б інформація про протиправні дії позичальників, про рейдерські захоплення, про проникнення в управлінські структури представників організованих злочинних угруповань тощо. Подібна допомога відповідним структурам системи безпеки держави могла б бути з боку служб безпеки комерційних банків, наприклад допомога у розшуку відповідних осіб, надання інформації про відмивання коштів, здобутих злочинним шляхом тощо. Таким чином системи економічної безпеки комерційних банків і держави повинні взаємодіяти і в такий спосіб сприяти один одному у виконанні властивих їм функцій та вирішенні завдань. В загальному механізм взаємодії системи економічної безпеки комерційних банків з системою безпеки держави схематично відображено на рис. 1.

Отже, держава зобов'язана з точки зору національних інтересів створювати умови для організації системного захисту комерційних банків. Проте на практиці питання

економічної безпеки банківських установ вирішується виключно власними силами суб'єктів господарювання та іншими силами недержавних структур безпеки.

Як свідчать результати аналізу стану недержавного сектора безпеки України, останній є неорганізованим, функціонує несистемно, немає розробленої законодавчої бази, системи підготовки і перепідготовки спеціалістів, ґрунтовних наукових розробок.

При цьому роль останніх зводиться до повноваження привертати увагу суспільних і державних інститутів до небезпечних явищ і процесів у різних сферах життєдіяльності країни, у законний спосіб і законними засобами захищати власні інтереси, а також власну безпеку.

Висновки. Таким чином, результати діяльності банківських установ є надзвичайно важливими у формуванні конкурентоспроможної ринкової економіки. У зв'язку з цим держава має бути зацікавлена у створенні безпечних умов розвитку комерційних банків. З іншого боку комерційні банки як суб'єкти господарювання зацікавлені та зобов'язані власними силами забезпечувати економічну безпеку держави. Таким чином, для забезпечення економічної безпеки комерційних банків необхідна система з державною і приватною складовими, оскільки банк є об'єктом цієї системи і одночасно суб'єктом забезпечення власної економічної безпеки. Оскільки, несвоєчасне усунення проблем у функціонуванні однієї з ланок банківської системи здатне спричинити негативні наслідки у масштабах економіки усієї країни.

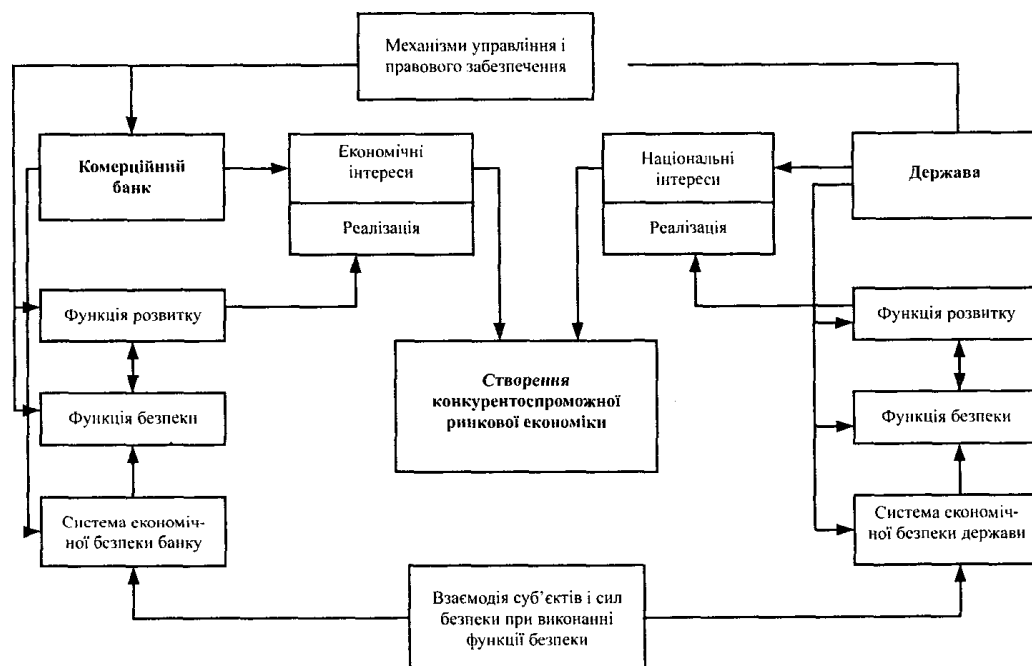

Рис. 1. Механізм взаємодії системи економічної безпеки комерційних банків з системою безпеки держави

Список використаних джерел

1. Барановський О.І. Фінансова безпека в Україні (методологія оцінки та механізми забезпечення): Монографія. - К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2004. - 759 с.
2. Єрмошенко. М.М. Фінансова безпека держави: національні інтереси, реальні загрози, стратегія забезпечення. - К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2001. - 309 с.
3. Зубок М.І. Безпека банківської діяльності: Навч. посібник. - К.: КНЕУ, 2002. - 190 с.
4. Соснин А.С. Менеджмент безопасности предпринимательства: учеб. Пособие / А.С. Соснин, П.Я. Пригунов. - К.: Изд-во Европ. Ун-та, 2004. - 357 с.
5. Стрельбицька Л.М., Стрельбицький М.П., Пжевський В.К. Банківське безпекознавство: Навчальний посібник. /За ред. М.П.Стрельбицького. - К.: Кондор, 2007. - 602 с.
6. Яременко С.М. Забезпечення економічної безпеки діяльності банків автореф. дис. на здобуття наук, ступеня канд. екон. наук: спец. 08.00.08 «Гроші, фінанси і кредит» / С.М. Яременко. - Київ, 2010. - 20 с.

Annotation. In the article investigational influence of economic security of bank institutions is on economic security of the state.

Key words: state, bank, system of economic security, safety security, the economic security of banks.

УДК: 35.078.7

В.В. Шпачук, к. держ. упр.,

Національна Академія статистики, обліку та аудиту

УПРАВЛІНСЬКІ ПРИЧИНИ СУЧАСНОЇ КРИЗИ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

В статті розглянуто управлінські внутрішні причини виникнення сучасної кризи банківської системи України.

Ключові слова: банківська система, ризик, менеджмент.

Постановка проблеми. При здійсненні аналізу причин, що призвели банківські установи України до кризового стану, більшість аналітиків віддають перевагу та акцентують увагу на аналізі різноманітних зовнішніх причин (економічних, політичних тощо), а управлінські внутрішні причини та ризики, які супроводжували діяльність української банківської системи протягом останніх років, досліджуються та аналізу-